

12.5.2025

Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2026-2029

Markus Lahtinen

Kasvunäkymät lyhyellä ja pitkällä aikavälillä

PTT:n lyhyen aikavälin ennuste keväältä 2025:

- Tullit ja niiden aikaansaama epävarmuus ovat tänä vuonna merkittävin globaalia talouskasvua heikentävä tekijä. Suomen talous kasvaa 0,6%.
- **Jos toive** paremmasta huomisesta toteutuu , maailmantalouden kasvu kiihtyy ensi vuonna. Euroopassa julkisten menojen lisääminen nostaa kasvuodotuksia ensi vuodelle, ja koronlaskut ovatkin tässä tapauksessa jo pian takanapäin.
- Mikäli pahimmat riskiskenaariot kuitenkin toteutuvat, ensi vuosi voi olla raaka ja radikaali sekä taloudellisesti että yhteiskunnallisesti.

PTT:n pitkänaikavälin ennuste vuodelta 2023:

- Deglobalisaatio johtaa tuotannon skaalaetujen pienenemiseen, erikoistumisen vähenemiseen, innovaatioiden huonompaan liikkuvuuteen, inflaation kiihtymiseen ja globaalin pääoman tehottomampaan allokaatioon.
- Euroopan unionilla on intressejä vähentää Kiina-riippuvuuksia ja lisätä strategista autonomiaa kriittisillä toimialoilla, mutta se tuskin haluaa kääntyä Yhdysvaltojen tavoin sisäänpäin.
- **Uskomme deglobalisaation olevan väliaikainen ilmiö, sillä sen vaikutusten konkretisoituminen vähentää nationalistisen talouspolitiikan kannatusta.**

Uusi kultainen aikakausi?

Julkisen talouden ahdinko ei ole helpottamassa

- Julkisen talouden alijäämä on tänä vuonna 3,7 prosenttia, eikä se juurikaan laske ensi vuonna.
- Julkisen velkaantumisen kierteestä on oltava huolissaan, ja siitä on löydettävä reitti ulos.
- Sote-menojen ja asevarustelun vuoksi velkaantuminen on vielä lyhyellä aikavälillä perusteltua.
- SOTE-menoissa uhkana sopeutustoimien noidankehä.

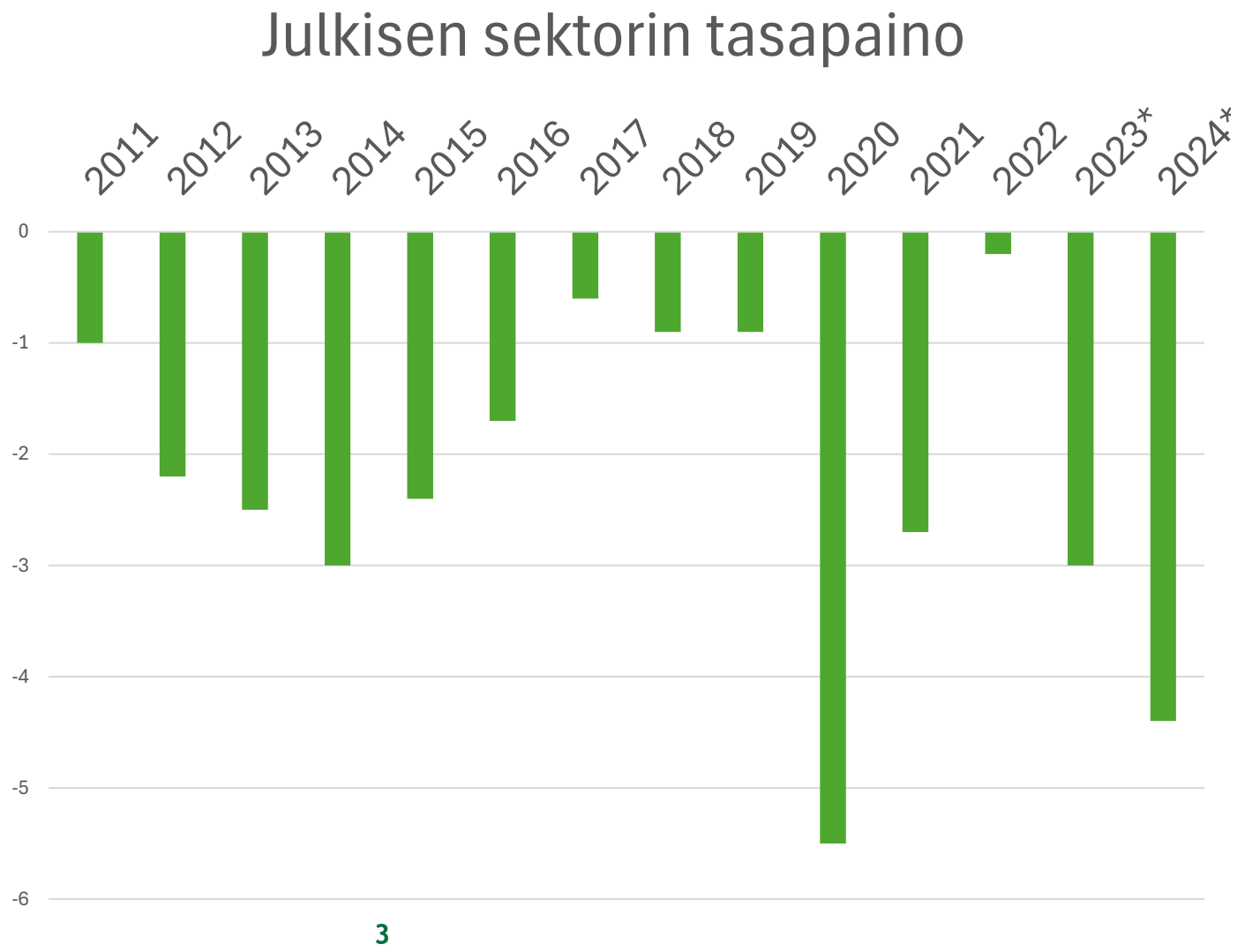

Puolustusmenoissa pysyvä ja väliaikainen osa

Velkaantumisen hillitsemiseksi tulisi määritellä pidemmän ajan asevarustelutarve,
jonka vaatimat lisäpanostukset sopeutetaan veronkiristysten ja menoleikkausten avulla.

Varustelumenoja on perusteltua lisätä tilapäisesti vieläkin enemmän,
ja tämä tilapäinen osa voidaan rahoittaa velalla.

Ei enää varaa harha-askeliin

- Julkisen talouden alijäämä ei tasapainoitu ilman kasvua.
- Poukkoileva fipo.
- Kehysriihi tiedotus kevät 2024: ” Lisäksi hallitus on sitoutunut pitämään julkisen talouden alijäämän vuonna 2024 alle 3,5 prosentissa.”
- Alijäämä 2024 4,4% BKT (276mrd). Ajurina ennen kaikkea muut sosiaaliturvarahastot, mutta myös valtion alijäämä kasvoi. Hävittäjät vasta tulossa laskentaan 2025/2026.
- Kehysriihi 2025: Ansiotuloverojen ja yhteisöveron kevennysten (epävarmat) dynaamiset vaikutukset viiveellä. Alijäämä kasvaa varmasti ensi vaiheessa huomattavasti.
- Sote- ja puolustusmenojen kasvu yhdessä tehottomien kasvutoimien kanssa vaarantaa hyvinvointiyhteiskunnan rahoituksen.